

**A jövő nemzedékek szószólójának közleménye
a műemléki világnap alkalmából
(2023. április 18.)**

1982-ben az ENSZ égisze alatt működő műemlékvédelmi világszervezet, az ICOMOS kezdeményezte a műemléki világnap létrehozását. Minden év április 18-án közös kulturális örökségünk műemléki oltalom alatt álló alkotásainak kiemelkedő szerepére emlékezünk és emlékeztetünk, mint elődeink tudásának, szemléletének, életvitelének megtestesítőire, melyek nélkül elképzelhetetlenek a jelenkor eredményei. Az Alaptörvény P) cikke alapján a nemzet közös örökségének részei a kulturális értékek, fenntartásuk és jövő nemzedékek számára történő megőrzésük az állam és mindenki feladata.

Dr. Bándi Gyula a jövő nemzedékek szószólójaként elődeihez hasonlóan különös figyelmet szentel a kulturális örökség, azon belül is a műemlékek témakörének, hiszen azok a jövő nemzedékek számára a múlt értékeit közvetítik, megjelenítik. Az Alaptörvényből közvetlenül fakadó értékvédelem területei – akár természeti, akár kulturális értékekről legyen szó – a védett tárgyakhoz igazodó sajátos és komplex védelmi rendszert és tudást igényelnek. A közös alapjogi zsinórmérték, hogy ezek a sajátos szakmai szempontok nem hagyhatóak figyelmen kívül, érvényesítésük garanciális elem és az Alaptörvény P) cikkéből fakadó alkotmányos kötelezettség megfelelő teljesítésének előfeltétele.

A műemléki szakterület intézményrendszere folyamatos átalakulásban volt az elmúlt időszakban, önálló irányítási és hatósági rendszere integrálódott a központi igazgatásba és a kormányhivatalok szervezetrendszerébe. 2023-ban újabb jelentős változások várhatóak a magyar építészetről szóló törvény – előzetesen társadalmi vitára bocsátott – koncepciója alapján.

A jövő nemzedékek szószólója a műemléki világnap alkalmából ezúttal arra a nélkülözhetetlen értékre kívánja felhívni a figyelmet, amit az ezen az interdiszciplináris területen tevékenykedő szakemberek immár több generációra visszamenően felhalmozott szakmai tudása képvisel a műemlékek fenntartása és megőrzése szempontjából, nem csupán elméleti, hanem az ehhez szervesen kapcsolódó mindennapi gyakorlat során megszerzett tapasztalatuk révén is.

A szószóló közleményében emlékeztet arra, hogy az állam maga választja meg, hogy alkotmányos védelmi kötelezettségeit milyen módon, milyen szabályokkal és szervezetrendszer útján teljesíti, azonban a visszalépés általános alapjogi tilalma alapján a romlásnak – értékvesztésnek – akárcsak a kockázatát sem engedheti meg. A műemlékek hatékony védelme a megfelelő szaktudás ápolása és folyamatos biztosítása, szervezett átadása és megismerhetősége, a mindezt biztosító stabil szabályozási környezet és hatékony intézményrendszer nélkül elképzelhetetlen. Ahogyan a műemléki világnappal egyidős Deschambault Deklaráció fogalmaz: *„a kultúrjavak fejlesztését követnie kell az ebből nyert gyakorlati tapasztalat köz-kinccsé tételének, ami a jövő nemzedékek számára biztosítja majd a folyamatos megőrzést”*.